

De schooltuin van het Ds. Piersoncollege

Bert Wels

"Doet u wel eens iets aan de tuin?" Geen groter compliment dan deze vraag, komend van een mavo-havo-vwo-leerling, die pauzeert in de tuin die ik sinds bijna vijf jaar onder handen heb: van verwaarloosd en verwilderd grasveld-met-reststroken tot schoolparkje. En als het voorlopige resultaat van mijn werk het idee oproept dat alles vanzelf gaat dan vervult mij dat met trots. In de zin van de commentator die zegt: "Dat kan ik ook!" - het ultieme compliment voor de schilder, de muzikant en de tuinman.

De schooltuin is vooral een pauzeerplaats. Ze hebben een luxe probleem, die leerlingen van het Ds. Piersoncollege: de aula, het plein, de tuin. Ik ben er nog niet aan toegekomen, maar het zou interessant zijn om eens uit te zoeken hoe de drie schoolrichtingen zich verhouden tot de drie pauzeer-mogelijkheden. In mijn tuin zie ik vooral mavo en havo; het vwo komt op bezoek als de examens aan de gang zijn. Meestal levert dat ook de meeste rommel op, achtergelaten door kandidaten die de regels van de tuin niet kennen. De 'vaste klanten' weten heel goed, dat de verschillende soorten verpakkingsmateriaal geen wortel schieten, niet composteren en zeker niet groeien.

Werkend op mijn intuïtie (en daarin vanaf het begin totaal vrijgelaten door de schooldirectie - kom daar maar eens om!) ben ik begonnen met alle rechte hoeken er zoveel mogelijk uit te halen. Alles op school is rechthoekig: het lokaal, het boek, het tafeltje, soms zelfs de leraar. Dat leek me wel vierkant genoeg, waarom in de tuin nog eens de rechthoekigheid accentueren? Dus ligt er nu een gebogen pad door de tuin heen, richting betegeld sportveld. Wie wil ballen moet via dat pad, een andere route is er niet. Toen dat pad betegeld werd heb ik de vrijgekomen grond gebruikt om ook in het vlakke een ingreep te doen: het grasveld glooit nu. Dogmatisch mag een tuin natuurlijk nooit zijn of worden, dus zijn er echt

Bert Wels voor z'n wuivende korenveldjes

Foto: Willy Leufgen

wel een paar rechte banken te vinden, maar het merendeel van de zitplaatsen is rond, half rond of vijfhoekig.

Ik denk, dat je niet van de gebruikers van die tuin kunt en mag verwachten, dat ze er in hun pauze botanische ervaringen opdoen: ze hebben wel wat anders aan hun hoofd. Als ze zich er vrij in voelen, dan mag je als schooltuinman tevreden zijn. Af en toe komt er wel eens eentje zeggen, dat de tuin er mooi bij ligt maar dat is gelukkig een uitzondering. Het zijn toch vooral de surveillerende collega's die blijk geven van belangstelling voor indeling, voor bijzondere combinaties en/of tegenstellingen, voor de sfeer en voor de vernieuwingen en aanvullingen die steeds weer tijdens hun vaak langdurige afwezigheid plaats blijken te hebben gehad.

Dit jaar heb ik een lange strook grond (in dit geval mag dat stuk 'border' heten omdat het de grens van de tuin bepaalt) in vier akkertjes verdeeld en daarop spelt, gerst, rogge en haver gezet. Vier korenveldjes, in hoogte verschillend, met steeds een meter tussenruimte. De spelt werd niet veel, maar de drie anderen beantwoordden aan mijn verwachtingen: wuivende korenvelden zoals ik ze me uit mijn eigen

jeugd herinner. Vooral de haver heeft het heel goed gedaan en zat barstensvol met aren. En inderdaad: steeds vaker krijg ik van leerlingen de vraag te horen van "wat heb je daar nou ingezet?". Het is echt waar: vooral de stedelingen hebben er geen idee van hoe een korenveld er uit ziet. Dat stemt tot tevredenheid: ik word er zelf relatief weemoedig van en het heeft ook nog eens een educatieve functie. Dat er misschien net nog genoeg rogge staat voor één broodje leidt tot hilariteit. Soms ben ik dus bedenker van een nieuw fenomeen: de komische tuin. Er mag toch nog wel gelachen worden in de tuin?

Een paar nuttige conclusies voor collega's: maak een schooltuin vooral logisch, zorg voor duidelijke tegenstellingen, geef bij voorkeur poëtische antwoorden op de vraag "Wat staat daar?" en creëer een sfeer waarin vrijheid van geest kan waaien. Identificeer je zelf niet met je tuin (of hou het voor jezelf): het is en blijft een plek om te pauzeren, niets meer en niets minder. □

Bert Wels werkt als tuinman op het Ds. Piersoncollege in Den Bosch

*Zijn adres: Twaalfmorgenstraat 41
5212 SN Den Bosch*
